

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2566

**อิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยว
ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต**

**The Influence of Motivation and the Perception of
Tourism Elements Affecting Satisfaction in Health
Tourism of Thai Tourists in Phuket Province**

ขวัญชนก สุวรรณพงษ์

Khwanchanok Suwannaphong

สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์การศึกษานอกสถานที่ตั้ง จังหวัดภูเก็ต

Department of Tourism Industry, Faculty of Business Administration,

Rajabhat University, Phuket Center

Email: khsuwa@rpu.ac.th

Received: Apr 18, 2022

Revised: Aug 18, 2022

Accepted: Sep 15, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต และ 2) การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยผลักดัน (Beta=.487) ปัจจัยดึงดูด (Beta=.315) ทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละ 54 2) การรับรู้

องค์ประกอบการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว ($Beta=.445$) ที่พักแรม ($Beta=.216$) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($Beta=.190$) สิ่งอำนวยความสะดวก ($Beta=.102$) ทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละ 61.9

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยว แรงจูงใจ
นักท่องเที่ยวชาวไทย ภูเก็ต

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) the motivations affecting satisfaction in health tourism of Thai tourists in Phuket province and 2) the perception of tourism elements affecting satisfaction in health tourism of Thai tourists in Phuket province. The sample consisted of 420 Thai tourists arriving in Phuket province, obtained by accidental sampling. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results showed that 1) the motivations affecting satisfaction in health tourism of Thai tourists in Phuket province, with a statistical significance level of 0.05, were push factors ($Beta= .487$) and pull factors ($Beta=.315$). The dependent variable of this prediction was 54.0 percent points. 2) The perception of tourism elements affecting satisfaction in health tourism of Thai tourists in Phuket province, with a statistical significance level of 0.05, was tourism activities ($Beta= .445$), accommodation ($Beta= .216$), accessibility ($Beta=.190$) and amenities ($Beta=.102$). The dependent variable of this prediction was 61.9 percent points.

Keywords: Health tourism, Perception of tourism elements, Motivation, Thai tourists, Phuket

1. บทนำ

การพัฒนาการท่องเที่ยวในหลายประเทศ ต่างให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในปี 2560 ตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่าประมาณ 639.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ มีมูลค่ามากกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (GDP) 9,000 เท่า มีอัตราการเติบโตคิดเป็นร้อยละ 10.6 ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่รวดเร็วที่สุดและเติบโตกว่าภาพรวมการท่องเที่ยวโลกถึง 2 เท่า เข็มทิศท่องเที่ยว (Travel compass, 2018) ด้วยเหตุนี้จึงมียุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2560-2569) การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) เพราะเล็งเห็นว่าสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้ (Department of Health service support, 2016) ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีความโดดเด่นเพราะมีความได้เปรียบเชิงต้นทุนที่ดีทั้งในแง่ของการบริการด้านสุขภาพ บริการ บุคลากร ค่าใช้จ่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Poom a phinunt & Weerakit, 2018)

จากข้อมูลดังกล่าว ส่งผลให้ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นในอัตราร้อยละ 14 ต่อปี ซึ่งความได้เปรียบทางด้านการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการบำบัดความเครียดโดยการแสวงหาวิธีการผ่อนคลาย เช่น การนวดสปา เป็นต้น ด้านสภาพแวดล้อมภายในประเทศที่มีผลทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเติบโต เช่น อัตราค่ารักษาพยาบาลที่ถูกกว่าประเทศเพื่อนบ้าน คุณภาพของการรักษาการผ่าตัดทางด้านศัลยกรรมเป็นที่ยอมรับจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ประเทศไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะในผลิตภัณฑ์การให้บริการ เช่น การบริการนวดแผนไทย การบริการอบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร (Chusri & Lalitsasivimol, 2020)

จังหวัดภูเก็ตเป็นอีกจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยว มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านธรรมชาติที่โดดเด่น และเป็นเมืองมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความเก่าแก่ เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม รวมถึงจังหวัดภูเก็ตยังมีชื่อเสียงในตลาดการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์โดยเฉพาะในด้านศัลยกรรมความงาม และการชะลอวัย โดยเหตุผลที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ตด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 1) โรงพยาบาลในจังหวัดภูเก็ตมีมาตรฐานระดับสากล ผ่านการรับรองคุณภาพ JCI จำนวน 2 แห่ง 2) บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ พยาบาล และบุคลากรสนับสนุนทางการแพทย์) มีความรู้ความสามารถทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน 3) ค่าใช้จ่ายในการรับบริการในจังหวัด ภูเก็ตมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ได้รับ 4) ความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ทั้งบริการเชิงการแพทย์และการบริการเชิงส่งเสริมสุขภาพ 5) มีโปรแกรมการให้บริการที่มีหลากหลายและมีคุณภาพ เช่น ศัลยกรรมตกแต่งทรวงอก ชะลอวัย การตรวจสุขภาพ ศัลยกรรมแปลงเพศ หันตกรรม การตรวจวิเคราะห์และเสริมสร้างศักยภาพทางสมอง ดีท็อกซ์ สปา โยคะ การนวดสมาธิ มวยไทย การรักษาโรคมะเร็ง รวมทั้งการตรวจเช็คสุขภาพทั่วไป 6) สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรมและรีสอร์ท อุปกรณ์ เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย ดังนั้น จังหวัดภูเก็ตจึงมีศักยภาพสูงในการก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั่นเอง (Poom a phinunt & Weerakit, 2018)

อย่างไรก็ตามช่วงปลายปี 2561 เป็นต้นมา มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ทำให้หลายสถานประกอบการด้านสุขภาพได้ปิดตัวลงชั่วคราวจนถึงปิดถาวร เพราะไม่มีรายได้เข้ามา เนื่องจากการประกาศล็อกดาวน์ประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่สามารถเดินทางเข้ามาในประเทศไทยได้ (Accesstrade, 2020) ด้วยเหตุผลนี้ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมตลาดในประเทศ คือ สร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strengthen from within) ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่จะทำให้คนไทยรักและภาคภูมิใจในประเทศไทย สร้างความต้องการมี

ส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมและรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย ภายใต้การกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวกระแสหลัก (Gen-Y, Multigeneration Family และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกิจกรรมไลฟ์สไตล์ ได้แก่ อาหาร กีฬาและดนตรี) และนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการใช้จ่าย (Silver Age กลุ่มผู้หญิง Millennial Family รวมถึงกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มความสนใจพิเศษ อาทิ กลุ่ม Couple และกลุ่มผู้มีรายได้สูง (Tourism Authority of Thailand, 2019)

จากสถานการณ์นี้ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติลดจำนวนลงอย่างมาก ด้วยเหตุนี้จังหวัดภูเก็ตจึงได้รับผลกระทบ เนื่องจากในปี 2562 จังหวัดภูเก็ตพึ่งพิงรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 80 และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยเพียงร้อยละ 20 จึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงอย่างมากตามจำนวนของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลง แต่ในปี 2564 มีการกระตุ้นของนโยบายจากภาครัฐที่มีโครงการเราเที่ยวด้วยกัน ทำให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวไทยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80 โดยรายได้ทั้งหมดนี้มาจากนักท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ที่ 26,505.62 ล้านบาท ซึ่งในจำนวนนี้คิดเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 14,441 ล้านบาท และรายได้นักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 12,063 ล้านบาท (Prachachat Turakij, 2022) จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันนั้นไม่ได้พึ่งพิงจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลักอีกต่อไปแล้ว

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสนใจว่าแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างไร ซึ่งเป็นโจทย์ที่ท้าทายสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ดังนั้นจากที่มาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง อิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับนั้นคือผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปใช้ประยุกต์

ในการวางแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและส่งผลให้เพิ่มโอกาสให้เดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีกในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ค้ำประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดภูเก็ตจำนวนทั้งสิ้น 3,977,545 คน (Ministry of Tourism and Sports, 2020)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวในเชิงสุขภาพ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาจเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต การบำบัดรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว แต่เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้วิธีการคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran (Vanichbuncha, 2006)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{P(1 - P)Z^2}{E^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำลังสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (ระดับ .05)

E แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่น้อยกว่า 385 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล จึงดำเนินการเก็บจริงจำนวน 420 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจาก ตำราเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสอบถามจากผู้มีความรู้ และ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานวิจัย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ คำถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้คำถาม แบบปลายปิด (Closed-response questions) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้คำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้คำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

และส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำถามถามแบบปลายเปิด

การทดสอบความตรง (Test of Validity) ด้วย IOC การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและด้านการวิจัย ได้ค่า IOC แต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาษามาแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม และการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำมาทดสอบคุณภาพเครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าเท่ากับ 0.79 แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การทดสอบ Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.10 และค่า VIF ต้องมีค่าไม่เกิน 10 ซึ่งทำให้ตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

4. แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

Pearce, Morrison & Rutledge (1998) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวว่าเกิดจากปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) สองปัจจัยนี้เป็นแรงหลักที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของบุคคลขึ้น 1) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) คือ ความอยากจากภายในตัวบุคคล เป็นชนวนที่ทำให้เกิดความอยากที่จะออกเดินทางท่องเที่ยว 2) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) คือ สิ่งดึงดูด

ที่ทำให้ตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่นั้น ๆ ประกอบไปด้วยปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจหรือดึงดูดใจ เช่น ความสวยงามของสถานที่เที่ยว เทศกาลงานสำคัญ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ราคา ค่าเดินทางหรือที่พัก เป็นต้น

Hudman (1980) ได้อธิบายไว้ว่าแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเกิดจากทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูด ซึ่งเป็นปัจจัยหลัก โดยสองปัจจัยนี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญด้านจิตวิทยา โดยมีความสัมพันธ์กันคือแต่ละตัวจะเสริมกำลังให้กันและกัน 1) ปัจจัยผลักดัน คือความอยากไปเที่ยว เป็นแรงผลักดันและเป็นเหตุผลของการไปเที่ยว เช่น การมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องที่ตนยังไม่รู้ เช่น เพื่อเก็บข้อมูลไปถ่ายทอดเพื่อศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ หรือเพื่อความพึงพอใจส่วนตัว เช่น เพื่อพักผ่อน เพื่อไปทำบุญ เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อธุรกิจ และเพื่อแข่งขันกีฬา เป็นต้น 2) ปัจจัยดึงดูด เป็นตัวที่ทำให้บุคคลเลือกที่จะไปยังสถานที่นั้น โดยเป็นการท่องเที่ยวในเชิงต่าง ๆ เช่น เชิงวัฒนธรรม เชิงกายภาพ หรือภูมิประเทศ ชมธรรมชาติ โดยมีองค์ประกอบคือ ความมีชื่อเสียงของสถานที่ การคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เดิม ความงาม ผลผลิตหรือของที่ระลึก ความปลอดภัย และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น

วรรณวีร์ บุญคุ้ม (Boonkoun, 2017) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวเดินทางหรือท่องเที่ยวด้วยเหตุผลหรือแรงจูงใจที่หลากหลาย เช่น เพื่อแสวงหาความสุขทางด้านจิตใจ บางคนเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสถานภาพทางสังคม การเดินทางยังอาจเกิดจากแรงจูงใจที่สะท้อนหนีจากความจำเจ ความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน ซึ่งแรงจูงใจจะกระตุ้นหรือช่วยให้นักท่องเที่ยวแสดงพฤติกรรมหรือตัดสินใจเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้

จากแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจในการท่องเที่ยว นั้น เกิดจาก

1) ปัจจัยผลักดัน ซึ่งเป็นความต้องการจากภายในตัวบุคคล ที่ทำให้เกิดความอยากที่จะออกเดินทางท่องเที่ยว และ 2) ปัจจัยดึงดูด เป็นสิ่งดึงดูดที่ทำให้ตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่นั้น ๆ ประกอบไปด้วยปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจหรือดึงดูดใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

Kotler (2003) ได้ให้แนวคิดว่าการรับรู้เป็นการกระทำของบุคคลที่เกิดจากอิทธิพลต่าง ๆ ที่มี โดยการรับรู้เกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมองเห็น การได้กลิ่น การได้ลิ้มรส และการสัมผัส บุคคลสามารถสร้างการรับรู้ที่แตกต่างกันได้จากสิ่งกระตุ้นชนิดเดียวกัน ซึ่งเกิดจากกระบวนการเลือกให้ความสนใจและการแปลความที่ต่างกันไป การรับรู้ในการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ให้รายละเอียดกับสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ได้ การรับรู้จึงถูกนำมาใช้ในการตลาดด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจสูงสุด

Dickman (1996) ได้เสนอว่า สถานที่ท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว จำเป็นต้อง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 2) ความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4) การบริการที่พัก (Accommodation) และ 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

จากแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการรับรู้การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยว เป็นการที่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้รับรู้หรือสัมผัสกับการท่องเที่ยวในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย 1) สิ่งดึงดูดใจ 2) ความสะดวกในการเดินทาง 3) สิ่งอำนวยความสะดวก 4) การบริการที่พัก และ 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ริญญรัตน์ เพชรพันธุ์ทอง (Petchphanthong, 2017) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและบริการ ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ที่ได้รับบริการ

Aday & Andersen (1978) กล่าวถึงทฤษฎีพื้นฐาน 6 ประเภทที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการและความรู้สึกที่ผู้ให้บริการได้รับจาก

บริการเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยประเมินระบบบริการว่าได้มีการเข้าถึงผู้ใช้บริการ ความพึงพอใจ 6 ประเภะนั้น คือ 1) ความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับจากบริการ 2) ความพึงพอใจต่อการประสานงานของบริการ 3) ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่รับจากบริการ 4) ความพึงพอใจต่ออัยยาศัย ความสนใจของผู้ให้บริการ ได้แก่ การแสดงอัยยาศัยท่าทางที่ดีเป็นกันเองของผู้ให้บริการ และความสนใจห่วงใยต่อผู้ใช้บริการ 5) ความพึงพอใจต่อคุณภาพของบริการ (Quality of Care) ได้แก่ คุณภาพของการบริการต่อผู้ใช้บริการ 6) ความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ (Output-off-pocket cost) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของผู้ใช้บริการ

จะให้เห็นว่า ความพึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ที่ได้รับบริการจากความสะดวกที่ได้รับจากการให้บริการ การประสานงาน ข้อมูลข่าวสาร อัยยาศัยและความสนใจของพนักงาน รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้บริการ ซึ่งถือเป็นคุณภาพการให้บริการพื้นฐานที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจ

จากการทบทวนแนวคิดดังกล่าว การศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยสามารถกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ 1) แรงจูงใจ ประกอบด้วย ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด 2) การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การเข้าถึง ที่พักแรม สิ่งดึงดูด กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

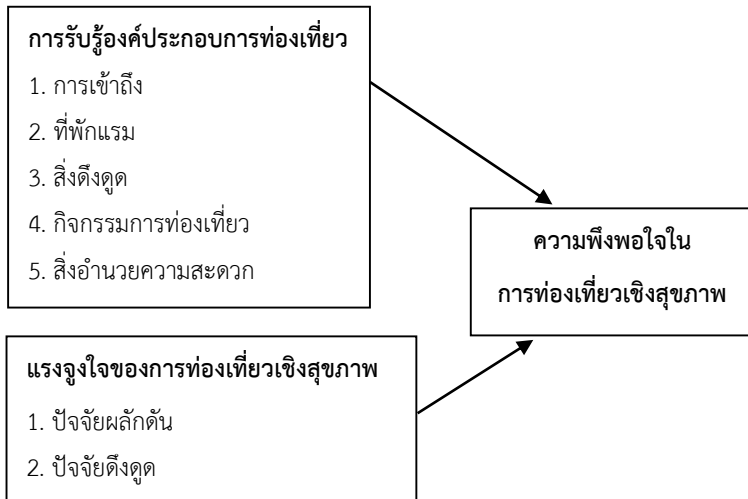

Figure 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ผลการวิจัย

1. **ข้อมูลทั่วไป** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปได้ ดังนี้ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 สถานภาพโสด จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 รายได้ต่อเดือน 15,001–20,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8

2. **แรงจูงใจการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุคูณ** พบว่า แรงจูงใจการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า Tolerance มีค่าเท่ากับ 0.562 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.10 และ

ค่า VIF มีค่าเท่ากับ 1.778 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ 10 ดังนั้น แสดงให้เห็นได้ว่าตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระที่นำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ ปัจจัยผลักดัน (Beta=.487) คือ สามารถพักผ่อน ผ่อนคลาย ฟันฟู และสร้างสมดุลให้แก่ร่างกาย ปัจจัยดึงดูด (Beta=.315) โดยมีความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ค่าบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง รวมถึงความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมาสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตได้ร้อยละ 54.0 ($R^2 = .54$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 45 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ แสดงผลดังต่อไปนี้

Table 1 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

	B	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	.650		4.039	.000*		
ปัจจัยผลักดัน	.466	.487	11.003	.000*	.562	1.778
ปัจจัยดึงดูด	.362	.315	7.109	.000*	.562	1.778

R Square (R^2) = .540, F = 244.514, $p < 0.01^*$

3. การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0.217-0.613 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 1.632-4.611 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ 10 ดังนั้น แสดงให้เห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระที่นำมา

สร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว (Beta=.445) คือ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ที่พักผ่อน (Beta=.216) คือ มีหลากหลายรูปแบบและหลายหลายระดับราคา การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Beta=.190) คือ สามารถเดินทางสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน สิ่งอำนวยความสะดวก (Beta=.102) คือ มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ มีร้านขายของฝาก และบริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ รวมถึงมีตู้ATM ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตได้ร้อยละ 61.9 ($R^2 = .62$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 38 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ แสดงผลดังต่อไปนี้

Table 2 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

	B	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	.508		3.599	.000*		
การเข้าถึง	.168	.190	4.902	.000*	.613	1.632
ที่พักผ่อน	.218	.216	4.151	.000*	.341	2.930
สิ่งดึงดูดใจ	-.057	-.057	-.928	.354	.241	4.148
กิจกรรมการท่องเที่ยว	.442	.445	6.824	.000*	.217	4.611
สิ่งอำนวยความสะดวก	.098	.102	2.077	.038**	.383	2.611

R Square (R^2) = .619, F = 134.313, P-value < 0.01*, P-value < 0.05**

5. อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุคูณ พบว่าแรงจูงใจการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ

นักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรอิสระแรงงูใจที่นำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยผลักดัน คือ สามารถพักผ่อน ผ่อนคลาย ฟันฟู และสร้างสมดุลให้แก่ร่างกาย และปัจจัยดึงดูด โดยมี ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว คำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง รวมถึงความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ได้ร้อยละ 54.0 แสดงให้เห็นว่า แรงงูใจทั้งในด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับ ชิตวร ประดิษฐ์รอด (Praditrod, 2016) ที่ได้ศึกษาปัจจัยแรงงูใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวบริเวณชลของควยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยแรงงูใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวบริเวณชลของควยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร และยังสอดคล้องกับ ชื่นนภา นิลสนธิ และสุวารี นามวงศ์ (Nilsonthi & Namwong, 2018) ที่พบว่า แรงงูใจด้านปัจจัยผลักดันและด้านปัจจัยดึงดูดมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงงูใจในการท่องเที่ยวเกิดจากปัจจัยที่สำคัญด้านจิตวิทยา ซึ่งมีทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูด เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hudman (1980) ได้อธิบายไว้ว่า แรงงูใจในการท่องเที่ยวเกิดจากทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูด โดยสองปัจจัยนี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญด้านจิตวิทยา โดยมีความสัมพันธ์กันคือแต่ละตัวจะเสริมกำลังให้กันและกัน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปัจจัยที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านแรงดึงดูด โดยเฉพาะการขุดเด่นในเรื่องความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีความเหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ก่อให้เกิดการบอกเล่าแบบปากต่อปากจากนักท่องเที่ยวที่เคยไปใช้บริการ 2) ปัจจัยด้านแรงผลักดัน ในการสื่อสารให้เห็นถึงคุณประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นสามารถช่วยทำให้ร่างกายและจิตใจได้รับการผ่อนคลาย ฟันฟู และสามารถปรับสมดุลของร่างกายและจิตใจของ

นักท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้ยังพบข้อสังเกตจากผลการวิจัยอีกประการหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดันมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตมากกว่าแรงจูงใจด้านปัจจัยดึงดูด ด้วยเหตุนี้จึงควรเน้นหนักในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญ ของสุขภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ In, et al. (2015) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของ สุขภาพและค่านิยมด้านสุขภาพที่มีต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมเทศกาล พบว่า ความ สนใจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพสามารถเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำคัญในการดึงดูดคนให้ เข้าร่วมงานเทศกาลได้ ทั้งนี้เป็นเพราะนอกจากความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว การบอกต่อ และความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์แล้วนั้น ในการเพิ่มแรงจูงใจยังต้อง อาศัยแรงผลักดันคือ ความอยากจากภายในตัวบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นที่ทำให้เกิด ความอยากที่จะออกเดินทางท่องเที่ยว จึงสามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่าแรงจูงใจ ทั้งสองปัจจัยย่อมเป็นแรงเสริมที่สำคัญที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2. การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจใน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า การรับรู้ องค์ประกอบการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระการรับรู้องค์ประกอบ การท่องเที่ยวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว คือ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ที่พักผ่อน คือ มีหลากหลายรูปแบบและหลายระดับราคา การเข้าถึง คือ สามารถเดินทางสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน และสิ่งอำนวยความสะดวก คือ มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ มีร้านขายของฝาก และบริเวณ ใกล้เคียะมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิง สุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ได้ร้อยละ 61.9 แสดงให้เห็นว่า การสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้น ผู้ประกอบการจะต้องให้ความสำคัญในการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวในด้าน

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดสถานที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว มีการเข้าถึงที่มีความสะดวก และเดินทางได้ง่าย รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาวนกกิจ และคณะ (Chatchawanchanchanakij, et al., 2021) ที่พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม ด้านการเข้าถึง ด้านที่พัก และด้านบริการ มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนอง และยัง สอดคล้องกับ พบพร โอทกานนท์ และเยาวภา ปฐมศิริกุล (Otakanon & Patomsirikul, 2013) ที่พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจ เชิงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของชาวอเมริกัน คือ ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้งในด้านกิจกรรม ที่มี กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สอดคล้องกับ วิราสิริ วีสิริวิ และ คณะ (Waseeweerasi, et al., 2015) ที่พบว่า ความเป็นไปได้และรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี มีรูปแบบ ความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่หลากหลาย คือ การอบสมุนไพร การประคบ การนวดแผนโบราณ อาบน้ำแร่และสปา ด้านการเข้าถึง โดยสามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับ Holloway (1998) ที่กล่าวว่า การบรรลุวัตถุประสงค์ ด้านการท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายและ สะดวกด้วยระบบการขนส่ง ประกอบด้วย เส้นทาง พาหนะ สถานี และ ผู้ประกอบการที่พร้อมให้บริการจะช่วยให้การเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายยิ่งขึ้น ด้านที่พักแรม มีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา มีพนักงานให้บริการที่มี อริยาคัย ไมตรีที่ดี และมีเพียงพอต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ มาศศุภา นิมบุญจาซ (Nimboonjat, 2015) ที่พบว่า องค์ประกอบของการ ท่องเที่ยวสำคัญที่สุดคือ ด้านที่พักแรม โดยสถานที่ของที่พักแรมต้องมีความสะอาด และมีความปลอดภัย และสำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ บริเวณ ใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ ATM สอดคล้องกับแนวคิดของ Buhalis (2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวสิ่งสำคัญของ

จุดหมายปลายทาง หรือแหล่งท่องเที่ยวควรมีคือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด และยังสามารถคล้องกับ Jittangwatana (2006) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกจากเจ้าถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยวในวันขึ้นหรือกลับมาเที่ยวซ้ำอีก ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่พักผ่อน การเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวได้รับรู้หรือได้สัมผัส ซึ่งเกิดจากความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่จะต้องให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย การจัดสถานที่พักผ่อนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้มีหลากหลายราคา มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีการเข้าถึงสถานบริการทางสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงที่พักที่มีความสะดวกและเดินทางเข้าถึงได้ง่าย ทั้งนี้ยังต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครบครันที่เอื้ออำนวยให้แก่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและมีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำอีก

จากผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นได้ว่า แรงจูงใจทั้งในด้านปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดัน และการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่พักผ่อน การเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวกสามารถส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต จึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจในการสร้างแรงจูงใจและตอบสนองต่อการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยดังต่อไปนี้

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อกระตุ้นและสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนี้

1. ควรกระตุ้นนักท่องเที่ยวโดยการสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยว โดยใช้ปัจจัยด้านแรงดึงดูด โดยการชูจุดเด่นในเรื่องความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่มีเหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และใช้กลยุทธ์การสื่อสารด้านการตลาดให้เกิดการบอกเล่าแบบปากต่อปาก (Word of Mouth) จากนักท่องเที่ยวที่เคยไปใช้บริการ นอกจากนี้การใช้ปัจจัยด้านแรงผลักดันในการสื่อสารโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะโซเชียลมีเดีย ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) ดิจตอก (TikTok) เป็นต้น ให้นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้เห็นถึงคุณประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังสามารถช่วยทำให้ร่างกายและจิตใจได้รับการผ่อนคลายฟื้นฟู และสามารถปรับสมดุลของร่างกายและจิตใจของนักท่องเที่ยวได้

2. ควรให้ความสำคัญกับการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยคำนึงถึงการรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะในด้าน

- 2.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น นวดแผนไทย อบสมุนไพร การให้บริการด้านการแพทย์ การออกกำลังกาย การฝึกปฏิบัติสมาธิ เป็นต้น โดยในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชัดเจน และควรมีกิจกรรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยของนักท่องเที่ยว

- 2.2 ด้านที่พักแรม ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมหรือสถานที่ในการพักผ่อนของสถานบริการเชิงสุขภาพควรมีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย ใจดี และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพเหมาะสมกับสุขภาพ โดยบริเวณใกล้เคียงควรมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ ATM รวมถึงร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก

2.4 ด้านการเข้าถึง สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว มีป้ายบอกทางชัดเจน และสภาพของถนนมีมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา 1) แรงจูงใจที่อิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต 2) การรับรู้องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นเพียงการวิจัยเชิงปริมาณเท่านั้น ดังนั้นสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรมี 1) การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ 2) การศึกษาวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนทางการตลาดที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอนาคต

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย จึงขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำในการวางแผนทางการวิจัย รวมทั้งคอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในระหว่างการทำเนิการวิจัยเป็นอย่างดี จึงทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงลงด้วยดีจนทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปประกอบและประยุกต์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดภูเก็ต จนสามารถรองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

References

- Accesstrade. (2020). *Health tourism after COVID-19*. <https://accesstrade.in.th/>
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. (in Thai)
- Aday, L.N. & Andersen, R. (1978). Theoretical and Methodological issues
in Sociological studies of consumer satisfaction with medical
care, *Social Science and Medicine*. 12, 28.
- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*.
(4th ed.). USA: John Wiley & Sons. pp. 585.
- Boonkoun, W. (2017). *Motivations of Thai tourists in visiting important
temples in Phetchaburi and their perceptions affecting the
revisitation* [Master's Thesis, Dhurakij Pundit University]. (in Thai)
- Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future.
Tourism management, 21, 97-116.
- Chatchawanchanchanakij, et al. (2021). Influence of tourism components
on health tourism image in Thailand. *Journal of Interdisciplinary
Research*, 10(2), 1-8. (in Thai)
- Chusri, W. & Lalitsasivimol, W. (2020). Health tourism: Thailand's
competitiveness. *Princess of Naradhiwas University Journal of
Humanities and Social Sciences*, 7(2), 205-226. (in Thai)
- Department of Health service support. (2016). *Thailand's development
strategy as an international health center (MEDICAL HUB)*.
<https://hss.moph.go.th/fileupload/2560-102.pdf>. (in Thai)
- Dickman, C.R. (1996). *Overview of the impacts of feral cats on Australian
native fauna*. Australian Nature Conservation Agency, Canberra.
- Holloway, J. C. (1998). *The business of tourism*. Plymouth, Macdonald and
Evans Ltd.
- Hudman, L. E. (1980). *Tourism: A shining world*. Ohio: Grid.

- In, Y.Y., et al. (2015). Effect of health and wellness values on festival visit motivation. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 20(2), 152-170.
- Jittangwatana, B. (2006). *Sustainable tourism development*. Bangkok: TAT academy.
- Kotler, P. (2003). *Marketing insights from A to Z: 80 concepts every manager needs to know*. John Wiley & Sons.
- Ministry of Tourism and Sports. (2020). *Statistics of domestic tourists Q1-Q4 year2019 (southern region)*. <https://www.mots.go.th/news/category/618> (in Thai)
- Nimboonjat, M. (2015). *The tourism factor and participation of the community influencing the sustainability of eco-tourism at Khao San Nhok Whour (Khao Laem national park)* [Master's thesis]. Silpakorn University. (in Thai)
- Nilsonthi, C. & Namwong, S. (2018). Motivation factors on wellness tourism influencing tourist satisfaction of spiritual retreat visitors. *Dusit Thani college journal*, 12(2), 384-403. (in Thai)
- Otakanon, P. & Patomsirikul. Y. (2013). The model of service quality, destination image, and satisfaction influencing behavioral intention of European and American visitors in long stay tourism. *Thammasat journals*, 32(1), 35-56. (in Thai)
- Prachachat Turakij. (2022, June 27). Phuket promotes Thai people to stimulate tourism income for 5 months near 30 billion baht. *Prachachat Turakij online*. <https://www.prachachat.net/local-economy/news-965072>. (in Thai)

- Praditrod, C. (2016). *Components of tourist attractions and tourism motivation affecting to working people's decision making to travelling in vicinity areas*. Graduate School, Bangkok University. (in Thai)
- Pearce, P., Morrison, A. M., & Rutledge, J. L. (1998). *Tourism: Bridges across continents*. Sydney: McGraw - Hill.
- Petchphanthong, R. (2017). *The satisfaction of foreign tourists on SomdetPhraNarai National park in Lop Buri province* [Master's thesis, Dhurakij Pundit University]. (in Thai)
- Poom a phinunt, P. & Weerakit, N. (2018). Behavior and motivation of Chinese wellness tourists in Phuket. *Human Resource and Organization Development Journal*, 10(2), 89-109. (in Thai)
- Tourism Authority of Thailand. (2019). *Action plan of the Tourism Authority of Thailand fiscal year 2019*. https://api.tat.or.th/upload/annual_report/live/แผนปฏิบัติการของ-ททท-ปี2562-ฉบับสมบูรณ์.pdf. (in Thai)
- Travel compass. (2018). *Travel for health when everyone wants to live longer*. <https://intelligencecenter.tat.or.th/articles/10612>. (in Thai)
- Vanichbuncha, K. (2006). *Statistics for research*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Waseeweerasi, W. et al. (2015). The feasibility studying and models of health tourism management in Thamuang district, Kanchanaburi province, *Thailand. EAU HERITAGE Journal Science and Technology*, 9(2), 210-218. (in Thai)